

ПРОФЕСІЙНА І ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ

Купчик Л. Є.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Національного університету водного господарства та природокористування
ORCID ID: 0000-0002-8544-0931
Scopus Author ID: 57222628066
Researcher ID: N-3928-2018

Купчик Р. М.

викладач
Національного університету водного господарства та природокористування
ORCID ID: 0009-0002-5333-4939

У статті проаналізовано міжнародні стандарти, концепції та практики формування професійної й педагогічної компетентності викладачів університетів у контексті трансформації, що визначають розвиток вищої освіти у XXI столітті. Глобалізація, цифровізація, інтернаціоналізація освітнього простору, а також соціально-політичні кризи й воєнні виклики зумовлюють необхідність перегляду ролі науково-педагогічних працівників і посилення вимог до їхньої професійної діяльності. Сучасний викладач має не лише володіти глибокими предметними знаннями, а й бути здатним організувати студентоцентроване навчання, використовувати цифрові інструменти, підтримувати міждисциплінарну взаємодію та сприяти розвитку критичного й інноваційного мислення студентів. У фокусі дослідження – ключові положення європейських і міжнародних рамок і політик, зокрема рекомендації Європейського простору вищої освіти, документів OECD, UNESCO і Advance HE. Проведено узагальнення підходів до структуризації компетентностей викладачів, включно з педагогічним, цифровим, оцінювальним, комунікативним та дослідницьким складниками. Результати аналізу свідчать, що формування професійної й педагогічної компетентності потребує системного, безперервного та інституційно підтримуваного розвитку, що поєднує теоретичну підготовку, практичний досвід, рефлексію та залучення до спільнот професійної взаємодії. Зроблено висновок, що посилення компетентнісного потенціалу викладачів є ключовою умовою забезпечення якості освіти, підвищення конкурентоспроможності ЗВО та ефективної реалізації освітніх реформ у глобалізованому середовищі.

Ключові слова: професійна компетентність, педагогічна компетентність, викладач університету, міжнародні стандарти, підвищення кваліфікації, професійний розвиток.

Kupchyk L. Ye., Kupchyk R. M. Professional and pedagogical competence of university teachers: international standards and mechanisms of formation

The article analyses international standards, concepts, and practices related to developing professional and pedagogical competence among university teachers in the context of the transformations shaping higher education in the 21st century. Globalization, digitalization, the internationalization of the educational space, as well as socio-political crises and wartime challenges, necessitate a rethinking of the role of academic staff and the increasing demands placed on their professional activity. A modern university teacher must possess not only advanced subject-specific knowledge but also the ability to organize student-centred learning, employ digital tools, support interdisciplinary collaboration, and foster students' critical and innovative thinking. The study focuses on key provisions of European and international frameworks and policies, including those of the European Higher Education Area, documents issued by OECD, UNESCO, and Advance HE. The article synthesizes approaches to structuring educators' competencies, including pedagogical, digital, assessment, communicative, and research dimensions. The findings indicate that the development of professional and pedagogical competence requires a systemic, continuous, and institutionally supported process that integrates theoretical preparation, practical experience, reflection, and participation in professional learning communities. The study concludes that strengthening the competence potential of university teachers is a crucial prerequisite for ensuring the quality of education, enhancing the competitiveness of higher education institutions, and effectively implementing educational reforms within an increasingly globalized environment.

Keywords: professional competence, pedagogical competence, university teacher, international standards, advanced training, professional development.

Вступ. У XXI столітті система вищої освіти переживає масштабні трансформації, зумовлені глобалізацією, цифровізацією та інтернаціоналізацією освітнього простору. Сучасне академічне середовище демонструє чітку тенденцію переходу від спорадичної співпраці до моделі професійної діяльності, що ґрунтується на колективному інтелекті [12]. У глобалізованому й цифровому світі недостатньо лише передавати фахові знання: студенти мають навчитися гнучко мислити, творчо розв'язувати проблеми та ефективно працювати в міждисциплінарних командах. Відповідно, змінюється й роль викладачів закладів вищої освіти (ЗВО): від трансляторів знань – до фасилітаторів навчання, наставників, дослідників та агентів інновацій, адже «саме вони контролюють кожну навчальну ситуацію та забезпечують диференційовані, студентоцентровані, подекуди й персоналізовані методи навчання, які сприяють розвитку кожного студента» [1, с. 2].

Високоякісне викладання стає важливою конкурентною перевагою для університетів, які прагнуть утвердитися на глобальному освітньому ринку та «підтвердити свою цінність та статус» [7, с. 100]. Академічні знання дедалі більше набувають ознак дискусійності та невідзначеності, оскільки ЗВО трансформуються в умовах глобалізації та зростання доступності знань. Такий надскладний ландшафт сприяє формуванню нестабільних професійних профілів викладачів [7, с. 96]. У цих умовах їхня професійна й педагогічна компетентність стає ключовим чинником забезпечення якості освіти, конкурентоспроможності університетів та результативності освітніх реформ.

Рекомендації Європейського простору вищої освіти (ЄПВО) наголошують, що сучасний викладач має володіти не лише ґрунтовними предметними знаннями, а й уміннями застосовувати активні методи навчання, цифрові технології, критичне й міжкультурне мислення [4]. Саме компетентнісний підхід лежить в основі міжнародних стандартів підготовки і підвищення кваліфікації викладачів університетів [2; 10; 14].

Метою цієї статті є проаналізувати міжнародні стандарти і практики формування професійної та педагогічної компетентності викладачів ЗВО.

Методи та методики дослідження.

Дослідження професійної та педагогічної компетентності викладачів ЗВО ґрунтується на комплексному, міждисциплінарному підході, що відповідає багатовимірності самого феномену викладання. Процес викладання розглядається як динамічне, контекстуально зумовлене явище, що формується у взаємодії викладача, студентів, освітнього середовища та інституційної політики. Тому методичний дизайн цього дослідження поєднує теоретичні (аналіз і синтез наукових джерел, порівняльно-історичний) та емпіричні (контент-аналіз, дискурс-аналіз) методи, спрямовані на виявлення структури компетентності, чинників її розвитку та сучасних міжнародних тенденцій у професійному становленні викладачів.

Результати та дискусії. Процес викладання є багатовимірним і складним феноменом, що вирізняється низкою характеристик. По-перше, він має динамічний та частково непередбачуваний характер, оскільки ґрунтується на постійній взаємодії між викладачем і студентами або всередині студентської групи, що зумовлює появу нових педагогічних реакцій та результатів. По-друге, викладання завжди відбувається в певному контексті, який визначають наявні ресурси, особливості навчальних програм і систем оцінювання, вимоги державної освітньої політики, інституційні регламенти та внутрішня організаційна культура закладу вищої освіти [9, с. 22–23].

Професійна компетентність викладача розглядається як інтегральна характеристика його діяльності й охоплює сукупність знань, умінь, навичок і ціннісних орієнтацій, необхідних для результативного виконання професійних функцій у сфері вищої освіти. Педагогічна компетентність трактується як здатність організовувати ефективний освітній процес, створювати сприятливе навчальне середовище, здійснювати об'єктивне оцінювання результатів навчання та забезпечувати дотримання принципів академічної доброчесності. За визначенням UNESCO, педагогічна компетентність має структуру, що охоплює три ключові домени: професійні знання, педагогічну практику та професійні взаємовідносини (етичну відповідальність) [14].

На початку XXI століття W.-D. Webler [16] окреслив вісім компетентнісних напрямів, що визначають професійний профіль викладача вищої школи:

1. *Компетентність у плануванні* – здатність здійснювати планування окремих занять, навчальних курсів або освітніх програм з урахуванням цілей, змісту, методів, особливостей студентського контингенту та організаційних умов, а також вчасно коригувати їх.

2. *Методична компетентність* – уміння добирати методи навчання відповідно до змісту та потреб аудиторії; працювати з навчальним матеріалом і груповою динамікою; модерувати навчання в різних форматах; стимулювати залученість студентів; управляти конфліктами; здійснювати міжкультурну комунікацію та рефлексивно оцінювати власну педагогічну роль.

3. *Консультаційна компетентність* – здатність надавати навчальну й академічну підтримку студентам, орієнтуючи їх у виборі освітніх траєкторій, методів роботи та дослідження; ґрунтується на знаннях у галузі психології навчання, мотивації та когніції.

4. *Професійна кваліфікаційна компетентність* – здатність інтегрувати в освітній процес академічні знання й ключові компетентності, необхідні на сучасному ринку праці; упроваджувати проблемно орієнтоване, міждисциплінарне й проєктне навчання; адаптувати структуру дисципліни до освітніх потреб і визначати цілі навчання.

5. *Медіакомпетентність* – уміння застосовувати традиційні й цифрові медіа, створювати мультимедійний контент, організувати дистанційне навчання й розбудовувати цифрове навчальне середовище.

6. *Компетентність у проведенні іспитів* – здатність розробляти, проводити й оцінювати усні та письмові іспити відповідно до принципів тестування та дидактики оцінювання.

7. *Оцінювальна компетентність* – уміння аналізувати результати освітнього процесу, визначати чинники, що впливають на його ефективність, і використовувати ці дані для вдосконалення якості освітньої діяльності.

8. *Контекстна компетентність* – здатність аналізувати умови викладання й навчання, оцінювати власні професійні перспективи та усвідомлювати взаємозв'язки між освітою й суспільством.

Сучасна педагогіка вищої школи функціонує в умовах низки викликів. До них належать: гетерогенність студентської спільноти, зумовлена інтернаціоналізацією та різноманітністю освітніх траєкторій студентів; цифровізація освітнього процесу, що включає використання електронних платформ, віртуальних освітніх просторів і технологій штучного інтелекту; обмеженість часу викладачів, які поєднують інтенсивну наукову діяльність із викладанням і розробленням інноваційних методів навчання; оцінювання й забезпечення якості, що потребують надійних індикаторів та методик.

Таблиця 1

Традиційні та новітні уміння викладача XXI століття

	Когнітивні й метакогнітивні уміння	Соціально-емоційні уміння	Практичні уміння
Традиційні: як частина педагогічної освіти викладача / підвищення кваліфікації	Критичне мислення Розв'язання проблем Когнітивна гнучкість Креативність Допитливість Метамислення Самостійне мислення Наукове мислення		
Новітні вимоги до педагогічної освіти викладача / підвищення кваліфікації		Емпатія Самоконтроль Саморегулювання / емоційне усвідомлення Навички звертатися по допомогу Співпраця	ІКТ / цифрові навички Життєві навички: навички надання першої допомоги (надзвичайні ситуації) Стрес-менеджмент (фізичний і психічний)

Джерело: [9, с. 28]

Ці виклики підтверджують тезу про те, що викладання є практико-орієнтованою діяльністю, що розвивається шляхом постійного вдосконалення й вимагає інтеграції когнітивних, метакогнітивних, соціально-емоційних та практичних умінь, які відображено в таблиці 1.

У міжнародній літературі описано низку підходів і стандартів, що задають орієнтири професійного розвитку викладачів. Значний вплив має Рамка професійних стандартів викладачів вищої школи Великобританії (UK Professional Standards Framework, UKPSF), оновлена у 2023 році [3]. Вона визначає три рівні професійного зростання та охоплює компетентності у сфері дизайну навчання, викладання, зворотного зв'язку, оцінювання та безперервного розвитку.

Ключовим підходом до професійного розвитку викладачів у багатьох країнах (США, Канаді, Великобританії, Австралії, Нідерландах) є концепція дослідження викладання і навчання (Scholarship of Teaching and Learning, SoTL), яка передбачає тісну інтеграцію наукової та педагогічної діяльності. Як зазначають зарубіжні науковці, «дослідницький підхід передбачає певний «вихід на метарівень», коли викладачі формулюють і систематично досліджують питання, пов'язані з навчанням студентів, прагнучи не лише вдосконалити власні заняття, а й розвинути практику поза межами аудиторії» [6]. Викладання розглядається як об'єкт системного дослідження, а рефлексивна практика та інноваційність – як необхідні умови професійного зростання. Так, у США важливу роль відіграють Центри розвитку науково-педагогічного персоналу (Faculty Development Centers, Centers for Teaching and Learning, Educational Development Centers), що функціонують при провідних університетах і забезпечують постійне оновлення педагогічних компетентностей. Від викладачів очікують «дотримання національних стандартів професійного викладання, що ґрунтуються на п'яти ключових положеннях, зокрема спрямованості на результати навчання студентів, студентоцентричності, наявності компетентної бази знань, а також відповідальності за управління, моніторинг і рефлексивний аналіз навчального середовища» [13, с. 2].

У Нідерландах університети взяли на себе зобов'язання запровадити ліцензійний сертифікат викладання (Teaching Qualification) відповідно до національних стандартів. Спершу програми з вищої педагогічної підготовки були обов'язковими лише для нових викладачів, однак згодом вимогу поширили на весь викладацький склад. Таким чином, педагогічна сертифікація діє в усіх закладах, хоч і не врегульована законодавчо, ґрунтуючись на принципах саморегулювання та автономних рішень університетів. Водночас ЗВО мають дотримуватися визначених стандартів: інтеграції педагогічних програм у стратегії розвитку персоналу та викладання; чіткого формулювання компетентностей; наявності пропозицій для їх опанування викладачами; прозорості процесу сертифікації [15].

Фінляндія пропонує модель професійного розвитку, побудовану на принципах довіри до викладача, високого рівня автономії та постійної рефлексії. Фінська система акцентує увагу на інтеграції педагогічних знань, практичного досвіду та дослідницьких навичок. Ключовими компетентностями є рефлексія, інклюзія і здатність до співпраці. Значну роль у підвищенні кваліфікації відіграють університетські центри педагогічного розвитку (Teacher Academies).

У Канаді та Австралії активно функціонують системи безперервного професійного розвитку, спрямовані на безперервне оновлення та розширення професійних умінь викладачів. Ці програми зазвичай включають модулі з цифрової педагогіки, дослідницької етики, міждисциплінарних методів викладання та освітнього менеджменту. Регулярне оновлення кваліфікації є обов'язковою вимогою, що сприяє підтриманню високого рівня якості освіти.

Узагальнення міжнародного досвіду свідчить про формування спільної тенденції: посилення орієнтації на безперервний розвиток, доказову педагогіку, цифровізацію та розширення професійної автономії викладача. Моделі, що розглянуті у світовій практиці, спрямовані на формування викладача, здатного до рефлексії, інноваційної діяльності та результативної взаємодії зі студентами в умовах швидких змін освітнього середовища.

Розвиток професійної та педагогічної компетентності викладача передбачає поєднання інституційних стратегій, індивідуальних освітніх траєкторій і формування академічної культури. Важливим складником є системи підвищення кваліфікації, що реалізуються у форматі курсів, тренінгів, сертифікаційних програм, майстер-класів і коучингу. Їх зміст спрямований на опанування актуальних компетентностей: активних методів навчання (проблемно-орієнтоване, інтерактивне навчання, технологія перевернутої аудиторії), цифрової грамотності (включно з використанням штучного інтелекту, технологій доповненої/віртуальної реальності та адаптивних платформ), інтернаціоналізації освіти, інклюзивної педагогіки.

Динамічно розвивається напрям мікрокваліфікацій (microcredentials), які Європейська комісія [5] визнає інструментом гнучкого й доступного професійного навчання. Мікрокваліфікації сприяють персоналізації професійного розвитку, дозволяючи викладачам оперативну оновлювати компетентності у сфері педагогіки, цифрових технологій, мовної підготовки та досліджень.

Значну роль у розвитку педагогічної компетентності відіграють професійні спільноти, що забезпечують обмін досвідом і спільне розв'язання педагогічних проблем. Важливим механізмом є наставництво, яке підтримує молодих викладачів, сприяє адаптації до академічного середовища й розвитку педагогічної майстерності.

Особливого значення набуває педагогічна рефлексія, яка має циклічний характер і сприяє аналізу причин, наслідків і перспектив професійної діяльності. Вітчизняні науковці зауважують, що рефлексія дозволяє «виявити причини, окреслити наслідки діяльності та спрогнозувати майбутні дії», вона має динамічний і циклічний характер та істотно впливає на професійний ріст викладача, дозволяючи здійснити професійний аналіз та сприяти підвищенню професійної компетентності через планування, здійснення й удосконалення своєї діяльності шляхом переосмислення сильних і слабких сторін, конкретних навчальних потреб [1, с. 3]. ЗВО застосовують різні інструменти для розвитку рефлексії: портфоліо викладача, самооцінювання, аналіз освітніх даних (опитування, аналітика навчання).

В умовах цифрової трансформації вищої освіти цифрова компетентність є невід'ємним компонентом діяльності викладача. Відповідно до Європейської рамки цифрової компетентності викладачів (DigCompEdu) [11], вона охоплює інтеграцію цифрових інструментів у навчання, створення та оцінювання цифрових ресурсів, онлайн-взаємодію зі студентами, підтримку академічної доброчесності та забезпечення інклюзії в цифровому середовищі. Водночас емпіричні дослідження демонструють потребу в подальшому розвитку здатності викладачів активно залучати студентів до роботи з цифровими інструментами [8, с. 25].

Паралельно формується дослідницька компетентність викладача, що охоплює проведення емпіричних досліджень, використання аналітики навчання, інтеграцію наукових результатів у викладання та участь у міжнародних дослідницьких ініціативах.

Висновки. Узагальнюючи результати аналізу, можна стверджувати, що трансформації вищої освіти XXI століття – глобалізація, цифровізація, інтернаціоналізація та зростання відкритості знань – суттєво змінюють професійний ландшафт викладачів. Складність і динамічність сучасного академічного середовища зумовлюють потребу в переході від традиційно предметоцентричних підходів до моделей викладання, що ґрунтуються на колективному інтелекті, інтерактивності та міждисциплінарній взаємодії.

У цих умовах професійна й педагогічна компетентність викладачів університетів постає ключовим чинником забезпечення якості освіти та конкурентоспроможності закладів вищої освіти в глобальному просторі. Міжнародні стандарти (OECD, UNESCO, Advance HE), а також рекомендації ЄПВО підкреслюють необхідність формування у викладачів інтегрованого набору компетентностей, який охоплює глибокі предметні знання, володіння цифровими технологіями, здатність використовувати активні, студентоцентровані й гнучкі методи навчання, а також сприяти розвитку критичного, міжкультурного й інноваційного мислення.

Проаналізовані міжнародні підходи демонструють, що ефективна підготовка та підвищення кваліфікації викладачів повинні мати системний характер і поєднувати

теоретичний, практичний і рефлексивний складники. Вони мають сприяти не лише професійному зростанню педагогів, а й формуванню стійких професійних ідентичностей, здатних адаптуватися до викликів «надскладного» освітнього середовища.

Отже, розвиток професійної та педагогічної компетентності викладачів ЗВО є необхідною умовою успішних освітніх реформ, підвищення академічної культури й розбудови інноваційно спроможної системи вищої освіти в глобалізованому світі.

Список використаних джерел

1. Купчик Л.Є., Крутько Т.В. Рефлексивні практики у світлі забезпечення якості викладання іноземних мов у немовних ЗВО. *Академічні візії*. 2024. № 37. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14264441>.
2. Baldry Currens J., Alexandrou D. *Professional Standards Framework for teaching and supporting learning in higher education: report of the review 2021-2023*. Report. Advance HE, 2023. URL: <https://surl.li/nzeyve>
3. Beighton C. Circular logic? Analysing the professional standards framework for higher education. *Professional Development in Education*. 2025. 1–17. DOI: <https://doi.org/10.1080/19415257.2025.2542202>.
4. European Higher Education Area. *Recommendations for BFUG members to encourage active involvement of the academic community in developing and addressing EHEA goals*. April 2024. URL: <https://surl.li/fmumfm>
5. European Union. *Council recommendation of 16 June 2022 on a European approach to micro-credentials for lifelong learning and employability* (2022/C 243/02). 2022. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022H0627\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022H0627(02))
6. Gansemer-Topf A. M., McCloud L. I., Braxton J. M. Defining the scholarship of teaching and learning (SoTL). *New Directions for Student Services*. 2024. 185. 9–17. DOI: <https://doi.org/10.1002/ss.20502>.
7. Godbold N., Matthews K.E.M., Gannaway D. Theorising new possibilities for Scholarship of Teaching and Learning and teaching focused academics. *Higher Education Research & Development*. 2024. 43(1). 92–103. DOI: <https://doi.org/10.1080/07294360.2023.2218809>.
8. Kupchyk L., Litvinchuk A., Danyliuk O. Digital competency of university language teachers in Ukraine: A state-of-the-art analysis. *The JALT CALL Journal*. 2025. 21(2), 102631. DOI: <https://doi.org/10.29140/jaltcall.v21n2.102631>.
9. OECD. *Teaching Compass Concept Note. Section 5: Teacher Competencies for Navigating Complexities*. 2025. URL: <https://surl.li/wzycug>
10. OECD. *Unlocking High-Quality Teaching*. Paris: OECD Publishing, 2025. DOI: <https://doi.org/10.1787/f5b82176-en>.
11. Redecker C. European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu. Punie, Y (ed.). EUR 28775 EN, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017. DOI: <https://dx.doi.org/10.2760/178382>.
12. Ministère de l'Éducation. *Reference Framework for Professional Competencies for Teachers*. Quebec, 2021. URL: <https://surl.li/clabhi>.
13. Smith B., Wyness L. What makes professional teacher development in universities effective? Lessons from an international systematised review. *Professional Development in Education*. 2024. 1–23. DOI: <https://doi.org/10.1080/19415257.2024.2386666>.
14. UNESCO. *Global Framework of Professional Teaching Standards*. 2019. URL: <https://www.ei-ie.org/en/item/25734:global-framework-of-professional-teaching-standards>.
15. Van Dijk, E. E., van Tartwijk, J., van der Schaaf, M. F., Kluijtmans, M. What makes an expert university teacher? A systematic review and synthesis of frameworks for teacher expertise in higher education. *Educational Research Review*. 2020. 31. 100365. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2020.100365>.
16. Webler W.-D. Weiterbildung der Hochschullehrer als Mittel der Qualitätssicherung. In Helmke, A., Hornstein, W., & Terhart, E. (Hrsg.). *Zeitschrift für Pädagogik. Qualität und Qualitätssicherung im Bildungsbereich: Schule, Sozialpädagogik, Hochschule*, 2000. 41. Beiheft. S. 225–246. URL: <https://surl.li/pwtgmw>.

References

1. Kupchyk, L., & Krutko, T. (2024). Refleksywni praktyky u svitli zabezpechennia yakosti vykladannia inozemnykh mov u nemovnykh ZVO [Reflective practices in light of quality assurance in foreign language education at non-linguistic HEIs]. *Academic Visions*, 37. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14264441>. [in Ukrainian].
2. Baldry Currens, J., Alexandrou, D. (2023). *Professional Standards Framework for teaching and supporting learning in higher education: report of the review 2021-2023*. Report. Advance HE. Retrieved from: <https://surl.li/nzeyve> [in English].
3. Beighton, C. (2025). Circular logic? Analysing the professional standards framework for higher education. *Professional Development in Education*, 1–17. <https://doi.org/10.1080/19415257.2025.2542202> [in English].

4. European Higher Education Area. (April 2024). *Recommendations for BFUG members to encourage active involvement of the academic community in developing and addressing EHEA goals*. Retrieved from: <https://surl.li/fnumfm> [in English].
5. European Union. (2022). *Council recommendation of 16 June 2022 on a European approach to micro-credentials for lifelong learning and employability* (2022/C 243/02). Retrieved from: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022H0627\(02\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022H0627(02)) [in English].
6. Gansemer-Topf, A. M., McCloud, L. I., & Braxton, J. M. (2024). Defining the scholarship of teaching and learning (SoTL). *New Directions for Student Services*, 2024(185), 9-17. <https://doi.org/10.1002/ss.20502> [in English].
7. Godbold, N., Matthews, K.E.M., & Gannaway, D. (2024) Theorising new possibilities for Scholarship of Teaching and Learning and teaching focused academics. *Higher Education Research & Development*, 43(1), 92–103. <https://doi.org/10.1080/07294360.2023.2218809> [in English].
8. Kupchyk, L., Litvinchuk, A., & Danyliuk, O. (2025). Digital competency of university language teachers in Ukraine: A state-of-the-art analysis. *The JALT CALL Journal*, 21(2), 102631. <https://doi.org/10.29140/jaltcall.v21n2.102631> [in English].
9. OECD. (2025). *Teaching Compass Concept Note. Section 5: Teacher Competencies for Navigating Complexities*. Retrieved from: <https://surl.li/wzycug> [in English].
10. OECD. (2025). *Unlocking High-Quality Teaching*. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/f5b82176-en> [in English].
11. Redecker, C. (2017). *European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu*, Punie, Y (ed.), EUR 28775 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg. <https://dx.doi.org/10.2760/178382> [in English].
12. Ministère de l'Éducation. (2021). *Reference Framework for Professional Competencies for Teachers*. Quebec. Retrieved from: <https://surl.li/clabhi> [in English].
13. Smith, B., & Wyness, L. (2024). What makes professional teacher development in universities effective? Lessons from an international systematised review. *Professional Development in Education*, 1–23. <https://doi.org/10.1080/19415257.2024.2386666> [in English].
14. UNESCO. (2019). *Global Framework of Professional Teaching Standards*. Retrieved from: <https://www.ei-ie.org/en/item/25734:global-framework-of-professional-teaching-standards> [in English].
15. van Dijk, E. E., van Tartwijk, J., van der Schaaf, M. F., & Kluijtmans, M. (2020). What makes an expert university teacher? A systematic review and synthesis of frameworks for teacher expertise in higher education. *Educational Research Review*, 31, 100365. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2020.100365> [in English].
16. Webler, W.-D. (2000). Weiterbildung der Hochschullehrer als Mittel der Qualitätssicherung. In Helmke, A., Hornstein, W., & Terhart, E. (Hrsg.). *Zeitschrift für Pädagogik. Qualität und Qualitätssicherung im Bildungsbereich: Schule, Sozialpädagogik, Hochschule*, 41. Beiheft. S. 225–246. Retrieved from: <https://surl.li/pwtgmw> [in German].

Стаття надійшла до редакції 16.11.2025

Стаття прийнята 11.12.2025

Статтю опубліковано 23.12.2025